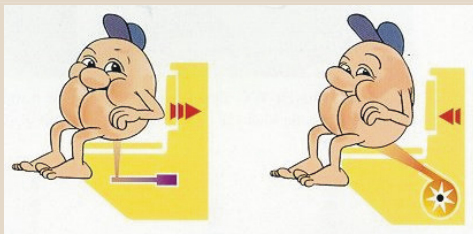

HULPMIDDELENINFO

HULPMIDDELEN VOOR INTIEME VERZORGING

APRIL 2011

Een beschrijving van een hulpmiddel of een aanpassing in deze tekst wil niet zeggen dat het hulpmiddel of de aanpassing terugbetaald wordt door het VAPH. Informatie over terugbetaling door het VAPH kunt u vinden op de website van het VAPH: www.vaph.be.

INLEIDING

De activiteit ‘het toilet gebruiken’ kan in verschillende deelactiviteiten worden onderverdeeld:

- de toegang tot het toilet
- het aan- en uitdoen van de kledij
- de transfer op- en af het toilet
- het zich reinigen na toiletgebruik

Toiletpapier vasthouden en zich reinigen na toiletgebruik, is voor vele personen met een handicap niet meer mogelijk. Gezien de privacy van deze activiteit, wensen de meeste personen deze activiteit zelfstandig uit te voeren. Deze keuzewijzer geeft een overzicht van de bestaande hulpmiddelen om zich te reinigen na toiletgebruik. Het gaat om:

Hulpmiddelen bij het gebruik van toiletpapier

Hulpmiddelen om toiletpapier te nemen

Hulpmiddelen om toiletpapier te hanteren

Hulpmiddelen ter vervanging van het toiletpapier

Toiletzitting met intieme douche en droger

Toilet met intieme douche en droger

1 DOELGROEP

Toiletpapier vasthouden en zich reinigen na toiletgebruik is een probleem voor personen met een beperkte arm/handfunctie, voor personen die moeilijkheden hebben met grijpen en met fijne handbewegingen en voor personen met beperkte rompstabiliteit (o.a. sommige rolstoelgebruikers).

Hierbij denken we aan personen met:

- reumatoïde artritis
- multiple sclerose
- dwarslaesie
- dwerggroei
- verlammingen van één arm
- beperkingen van de schouders
- amputaties bovenste ledematen
- incontinentieproblemen

2 HULPMIDDELEN BIJ HET GEBRUIK VAN TOILETPAPIER

2.1 HULPMIDDELEN OM TOILETPAPIER TE NEMEN

2.1.1 BEREIKBAARHEID VAN HET TOILETPAPIER

Vaak hangt de toiletrol op een voor de gebruiker niet bereikbare plaats. De toiletrol binnen de reikwijdte van de gebruiker hangen, is hier de oplossing. Dit kan door de rol aan de voorziene handgrepen (al dan niet opklapbaar) te hangen.

*Rolhouder bevestigd
aan handgreep*

*Rolhouder bevestigd
aan handgreep*

2.1.2 TOILETPAPIER AFSCHUREN

Personen die slechts één arm of hand kunnen gebruiken, hebben problemen om toiletpapier af te scheuren.

Mogelijke oplossingen hierbij zijn:

- een dispenser die afzonderlijke vellen toiletpapier levert
- een toiletpapierslot: dit is een bevestiging op de rol toiletpapier waardoor het toiletpapier gemakkelijk vel per vel kan afgescheurd worden

Toiletpapierdispenser

Toiletpapierslot

2.2 HULPMIDDELEN OM TOILETPAPIER TE HANTEREN

Voor personen met een beperkte reikwijdte kan een eenvoudige toiletpapiertang een oplossing bieden.

Het toiletpapier wordt vastgeklemd in de tang en door het handvat en het verlengstuk wordt de te reinigen plaats gemakkelijk bereikbaar en wordt het reinigen vergemakkelijkt.

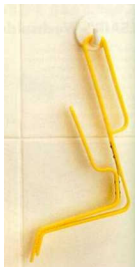
Er bestaan verschillende modellen. Opvouwbare toiletpapiertangen zijn gemakkelijk mee te nemen en daardoor overal te gebruiken.

Toiletpapiertang

Toiletpapiertang

Toiletpapiertang

Opvouwbare toiletpapiertang

3 HULPMIDDELEN TER VERVANGING VAN HET TOILETPAPIER

Voor personen met een beperkte arm- en handfunctie is de volledige zelfstandige intieme verzorging moeilijk. Het gebruik van toiletpapier is onhandig of onhygiënisch. Om niet afhankelijk te zijn van derden voor deze intieme activiteit en zo een hoger gevoel van eigenwaarde te bewaren, kunnen deze personen een douche- en droogstelsel gebruiken.

Het douche- en droogstelsel reinigt het onderlichaam na toiletgebruik door middel van een warmwaterdouche. Een warmeluchtföhn droogt daarna het onderlichaam. Een douche- en droogstelsel maakt het gebruik van toiletpapier overbodig.

Bij het adviseren van een douche- en droogstelsel dient rekening gehouden te worden met volgende aandachtspunten:

- De intieme douche-droger biedt slechts een oplossing voor de deelactiviteit ‘zich reinigen na toiletgebruik’. Daardoor blijft de gebruiker steeds hulp van derden nodig hebben bij de andere deelactiviteiten bij het gebruik van het toilet.
- Een douche- en droogstelsel is niet bruikbaar in combinatie met een toiletstoel of een toiletverhoging. De intieme douche-droger verliest zijn functie doordat de afstand van het stelsel naar betrokkene te groot is.
- Het stelsel kan niet meegenomen worden. Dit betekent dat de persoon met een handicap buiten de eigen woning nog steeds beroep moet doen op derden.
- De bediening van de intieme douche-droger kan aangepast worden. De gebruiker moet echter over de nodige cognitieve functies beschikken om het stelsel optimaal te kunnen gebruiken.
- Het gebruik van het toilet vermindert in veel gevallen bij het gebruik van incontinentiemateriaal. Daardoor is de gebruiksfrequentie van de intieme douche-droger kleiner.

Er zijn verschillende soorten intieme douche- en droogsystemen op de markt. Deze systemen zijn vergelijkbaar qua functionaliteit maar verschillen qua installatie.

3.1 TOILETZITTING MET INTIEME DOUCHE EN DROGER

Een toiletzitting (wc-bril) met intieme douche en droger is de eenvoudigste oplossing. Er is steeds een regelbare waterstraal, föhn en geurafzuiging. Toiletzittingen met intieme douche en droger bestaan in uitvoeringen met een comfortabele zitting of met een antidecubituszitting.

Toiletzitting met intieme douche en droger

Een toiletzitting met ingebouwd douche- en droogstelsel moet goed passen en goed aangesloten worden op het toilet. De toiletzitting met intieme douche en droger kan gemonteerd en geïnstalleerd worden op de meeste toiletten, als het toilet voldoet aan de volgende vereisten:

- de afstand tussen de bevestigingsgaten ligt tussen 13,3 cm en 18,7 cm
- de afstand tussen de bevestigingsgaten en de voorkant van de wc-pot bedraagt min. 43 cm en max. 49,5 cm
- het deel van het toilet tot aan de spoelbak moet plat zijn (voor het monteren van de motor)
- de afstand tussen de bevestigingsgaten en de achterkant van de wc moet min. 6 cm zijn
- achteraan moet min 13,8 cm hoogte beschikbaar zijn

3.2 TOILET MET INTIEME DOUCHE EN DROGER

Wanneer een toiletzitting met intieme douche en droger niet kan geplaatst worden op het bestaande toilet, kan een volledig nieuw toilet met ingebouwde intieme douche en droger, geïnstalleerd worden.

Er zijn drie uitvoeringen mogelijk:

- een model met wandbevestiging
- een staand model
- een hoog-laagtoilet

Afhankelijk van de noden met betrekking tot het uitvoeren van transfers of de mogelijkheden voor de plaatsing van het toilet zal voor één van de drie modellen gekozen worden.

Staat toilet met intieme douche en droger

Wandmodel toilet met intieme douche en droger

Hoog-laagtoilet met intieme douche en droger

3.3 BEDIENINGSSYSTEMEN VOOR INTIEME DOUCHE EN DROGER

De bediening kan gebeuren met de hand of kan automatisch ingesteld worden.

Handbediening met pneumatische aandrijving

Als de bediening handmatig gebeurt, doucht de warmwaterdouche zolang de knop wordt ingedrukt. Daarna volgt automatisch het drogen. Er is maar weinig drukkracht nodig om de startknop te bedienen. De schakelaar kan aan de zijkant van het toilet bevestigd worden, in de hand gehouden worden of aan de muur of de vloer bevestigd worden.

Handbediening met pneumatische aandrijving

Automatische instelling

Als de bediening automatisch wordt ingesteld, kan de wastijd traploos ingesteld worden tot één minuut. De schakelaar wordt kort ingedrukt en de intieme douche en droger start automatisch. Na het wassen volgt automatisch het drogen.

Het bedieningspaneel van een intieme douche en droger wordt aan de zijkant van de toiletunit geplaatst. De startknop voor de automatische bediening kan op verschillende manieren uitgevoerd worden. Er zijn zelfs modellen waarbij het systeem geactiveerd wordt door plaats te nemen op de toiletzitting.

Diverse bedieningspanelen

Handschakelaar

Handschakelaar

Voetschakelaar

Afstandsbediening

Afstandsbediening

Elleboogschakelaar

Diverse uitvoeringen voor de startknop

3.4 INSTALLATIEKOSTEN

Zowel voor een toiletzitting met intieme douche en droger als voor een toilet met intieme douche en droger zijn er bijkomende installatiekosten omdat de verwarming van het water voor de douche en de lucht voor de föhn elektrisch gebeurt:

- De wateraansluiting mag niet verder dan 1,3 m van het toilet verwijderd zijn. Ideaal is 10 cm van de bovenkant en 5 cm rechts van de toiletrand.
- De elektro-aansluiting (3,5 KW = 16 Amp) moet zo dicht mogelijk bij het toilet geplaatst worden.

3.5 EXTRA TOEBEHOREN: EXTRA LANGE WASARM

Voor personen die omwille van rugproblemen niet volledig recht kunnen zitten op het toilet of personen met extreme obesitas, kan een extra lange wasarm nuttig zijn. Deze wasarm van de warmwaterdouche is 6 cm langer dan de standaardwasarm (16 cm).

Extra lange wasarm

3.6 BELANGRIJKE OPMERKING

Als de ‘intieme douche en droger’ wordt aangesloten op het openbaar waternet moet deze aan bepaalde wettelijke voorwaarden voldoen. De dienst Belgaqua (Belgische federatie voor de Watersector) beoordeelt deze ‘intieme douches en droger’.

Uit een onderzoek door Belgaqua blijken niet alle op de markt te koop gestelde ‘intieme douche en drogers’ aan de eisen te voldoen.

In Vlibank zijn goedgekeurde producten met het trefwoord ‘goedgekeurd door Belgaqua’ aangeduid.

Citaat uit brief Belgaqua

Er bestaat een NBN EN 1717 die de gevarenklassen van de vloeistoffen definieert en de daarbij horende methoden van beveiligen. Een algemeen principe hierbij is dat alle tappunten en aansluitingspunten individueel moeten beveiligd worden teneinde geen bezoedeling van het ene tappunt te bekomen naar een ander. De theorie en de werkbladen omtrent deze materie zijn terug te vinden in het repertorium van Belgaqua.

Wat nu met de douche-wc's?

De vloeistofcategorie in een wc is van de categorie 5. (Vloeistof die een gevaar inhoudt voor de menselijke gezondheid door de aanwezigheid van microbiologische of virale elementen.)

Dit risico dient beveiligd met een beveiliging opwaarts van het risico, dus in de toevoerleiding. De enige beveiligingen die daarvoor geschikt bevonden zijn, zijn de beveiligingen AA, AB, AD en DC. Jammer genoeg zijn niet alle douche-wc's uitgerust of ontworpen met een dergelijke beveiliging.

Citaat uit brief van Belgaqua aan het KOC dd. 21/3/2005

4 SITUERING IN VLIBANK

- 1. Hulpmiddelen voor personen met een motorische handicap
 - 1.1. activiteiten dagelijks leven
 - 1.1.13. toiletgang en intieme verzorging
 - 1.1.13.16. intieme verzorging
 - 1.1.13.16.1. toiletrolhouder
 - 1.1.13.16.2. toiletpapiertang
 - 1.1.13.16.5. toiletzitting met intieme douche en droger
 - 1.1.13.16.6. toilet met intieme douche en droger
 - 1.1.13.16.7. hoog-laagtoilet met intieme douche en droger

KOC ••• KENNISCENTRUM HULPMIDDELEN

Sterrenkundelaan 30, 1210 Brussel
T 02 225 86 61 • F 02 225 84 05 • E koc@vaph.be
www.hulpmiddeleninfo.be • www.vlibank.be

